

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **21 listopada 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **L. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji wnioskodawcy L. K.

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **14 czerwca 2012 r.** sygn. akt **IV U 736/12**

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 821/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. decyzją

z dnia 9 marca 2012r. odmówił wnioskodawcy L. K. odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego, określonych decyzją z dnia 12 listopada 2007r. w kwocie 14.191,40 złotych za okres od grudnia 2004 roku do maja 2007 roku wraz z odsetkami za zwłokę naliczonymi do dnia zapłaty włącznie.

W uzasadnieniu wskazano, że zgromadzona w aktach organu rentowego dokumentacja nie wskazuje, że na stałe została wykluczona możliwość spłaty zadłużenia. ZUS stwierdził, że wnioskodawca jest osobą młodą, istnieje możliwość podjęcia przez wnioskodawcę pracy zarobkowej i sukcesywnej spłaty zaległości.

W podstawie prawnej powołano przepis art. 84 ust. 8 w zw. z art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. z 2009r., nr 205, poz. 1585 ze zm.).

W odwołaniu od wymienionej decyzji wnioskodawca L. K. wniósł o jej zmianę, poprzez odstąpienie od żądania zwrotu należności

z tytułu nienależnie pobranych świadczeń, wskazując na krzywdzący charakter decyzji. Zarzucił, że spłata należności lub nawet rozłożenie zaległości na raty jest niemożliwa, ponieważ nie posiada żadnych środków finansowych.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o oddalenie odwołania, powołując argumentację, która legła u podstaw wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie wyrokiem z dnia 14 czerwca 2012r., sygn. akt IV U 736/12 odwołanie wnioskodawcy oddalił.

Sąd I instancji ustalił, że przedmiotowe zadłużenie powstało w czasie prowadzenia przez wnioskodawcę pozarolniczej działalności gospodarczej. Aktualnie wnioskodawca działalności tej nie prowadzi i jest bezrobotnym. Jest kawalerem nie mającym nikogo na utrzymaniu. Mieszka wspólnie z rodzicami, prowadzącymi gospodarstwo rolne o pow. 1,50 ha i pomaga im w tym gospodarstwie. Rodzice pobierają własne emerytury. Wnioskodawca nie szuka pracy, lecz się u lekarza rodzinnego na depresję i na dyskopatię. Sąd dopuścił dowód z dokumentacji lekarskiej na okoliczność złego stanu zdrowia rodziców.

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny. Sąd wskazuje w jakich okolicznościach doszło do zadłużenia, wskazuje na niemożność uwzględnienia wniosku L. K..

Norma art. 84 ust. 8 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych umożliwia odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranego świadczenia jedynie w szczególnie uzasadnionych okolicznościach. Należy ją rozumieć jako wypadek wyjątkowy, występujący rzadko i ze względu na fakt, iż stanowi ona odstępstwo od reguły winna być wykładana ściśle.

Tymczasem w świetle faktów sytuacja wnioskodawcy, chociaż pozostawiająca wiele do życzenia, to jednak nie posiada takiego elementu wyjątkowości, który uzasadniałby odstąpienie. Wnioskodawca nie uzyskuje dochodów z tytułu zatrudnienia, jest zarejestrowany

w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. jako bezrobotna bez prawa do zasiłku, pozostaje na utrzymaniu rodziców. Rodzice wnioskodawcy pobierają emerytury wypłacane przez ZUS O/R.. W kwestionariuszu o możliwościach płatniczych oświadczył, że choruje na dyskopatię kręgosłupa, nie przedłożył jednak żadnych dokumentów potwierdzających aktualny stan zdrowia, nie udokumentował również wydatków związanych z leczeniem. Sąd stwierdził, że nie zachodzą te szczególne okoliczności, aby w stosunku do wnioskodawcy zastosować instytucję odstąpienia od ściągania należności, ponieważ wiek wnioskodawcy (34 lata) i posiadany zawód (technik mechanik) winny powodować podjęcie przez niego starań o uzyskanie pracy i tym samym podwyższenie swoich dochodów w stopniu umożliwiającym zapłatę zadłużenia.

W podstawie prawnej Sąd powołał również art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Powyższy wyrok zaskarżył apelacją L. K., zarzucając sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, jak również nie dokonanie pełnej oceny okoliczności zdrowotnych i materialnych. Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku. W uzasadnieniu szczegółowo opisał swoją sytuację.

Na rozprawie apelacyjnej wnioskodawca przedłożył zaświadczenia lekarskie z 16 listopada 2012r. oraz 3 inne zaświadczenia lekarskie

z 2002r., 2003r. i 2007r. i dodał, że szuka pracy. Dodatkowo przedłożył pismo, jako swoją pisemną wypowiedź, w której szczegółowo opisał swoją sytuację. Wniósł o umorzenie sprawy.

Pełnomocnik ZUS Oddział w R. wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie jest uzasadniona.

Przedmiotem postępowania jest kwestia możliwości odstąpienia od żądania zwrotu przez wnioskodawcę należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z ubezpieczenia chorobowego.

W tego typu sytuacji ustawodawca przewidział jako warunek konieczny do spełnienia przez wnioskodawcę wykazanie zaistnienia szczególnie uzasadnionych okoliczności. Tak stanowi przepis art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585 ze zm.). Cytowany przepis nie określa bliżej podanych "szczególnie uzasadnionych okoliczności" pozostawiając je tym samym ocenie orzecznictwa. Judykatura nie ma jednak wątpliwości, że przy ocenie spełnienia szczególnie uzasadnionych okoliczności należy się kierować informacjami o stanie rodzinnym i majątkowym wnioskującego, jak i brać pod uwagę stan jego zdrowia oraz możliwość podjęcia zatrudnienia pozwalającego na uzyskanie pracy i wynikających z niej dochodów umożliwiających spłatę zaległości (np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2009 roku w sprawie sygn. akt II UK 147/09 opublikowany w LEX nr 577846).

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca aktualnie dowodzi brak źródeł dochodu, czy majątku i zamieszkuje wspólnie z rodzicami. Jednocześnie nie ma on nikogo na utrzymaniu i jest osobą młodą posiadającą wyuczony zawód technika mechanika. Ponadto wnioskodawca powołuje się na swój stan zdrowia tj. konieczność leczenia przewlekłego schorzenia dyskopatycznego oraz depresji. Analiza wspomnianych faktów z jednej strony wskazuje na występujący obecnie brak dochodów i konieczność leczenia, a z drugiej na istniejące możliwości wnioskodawcy podjęcia pracy zgodnej z wykształceniem umożliwiającej spłatę żądanej przez organ rentowy sumy. Te ostatnie wynikają z przywołania wiedzy o wieku, wykształceniu, braku obowiązków dotyczących utrzymywania osób trzecich, jak i braku stwierdzenia niezdolności do pracy, czy też stopnia niepełnosprawności zaprzeczających tezie o istnieniu braku obiektywnych warunków do podjęcia pracy.

Brak u wnioskodawcy obecnie dochodów pozwalających na bezproblemową spłatę zadłużenia nie stanowi bowiem wystarczającej przesłanki do odstąpienia od żądania zwrotu należności. Nie sposób bowiem wykluczyć, iż podjęcie zatrudnienia w przyszłości ten stan zmieni.

Reasumując Sąd Apelacyjny uznał wydane w sprawie rozstrzygnięcie za trafne i poprzedzone prawidłowo przeprowadzonym postępowaniem dowodowym. Konsekwencją powyższego jest uznanie apelacji i zgłoszonych w niej zarzutów za nieuzasadnione z przyczyn uprzednio wskazanych. Wnioskodawca dopuszczając bowiem do powstania okoliczności, w których zakwestionowano jego uprawnienia do korzystania ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego musi się liczyć ze skutkami finansowymi w zakresie własnej odpowiedzialności wynikającej ze stosunku ubezpieczenia.

Orzeczenie Sądu Apelacyjnego znajduje swoją podstawę prawną w treści powołanych przepisów prawa i art. 385 k.p.c.

(...)

1.(...).

2. (...)